

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

БІОЛОГІЯ
ТА
ЕКОЛОГІЯ

Науковий журнал

Заснований у 2015 році

Виходить двічі на рік

Том 8
№2 • 2022

Полтава • 2022

БІОЛОГІЯ ТА ЕКОЛОГІЯ

Науковий журнал

Засновано 2015 року

Засновник та видавець:

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації –
серія КВ № 21850-11750 Р від 21 грудня 2015 року

Включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б»),
публікації яких зараховуються до результатів дисертаційних робіт з біологічних наук
(Наказ МОН України №886 від 02.07.2020 року)

*Журнал «Біологія та екологія» публікує оригінальні матеріали
(експериментальні, теоретичні і методичні статті, а також короткі повідомлення,
огляди і рецензії) за результатами досліджень у різних галузях біології та екології*

Редакційна колегія:

Головний редактор: С. В. Гапон, д.б.н., проф., Полтава, Україна

Члени редакційної колегії:

Л. М. Гомля, к.б.н., доц., Полтава, Україна
Р. С. Гриньов, к. ф.-м. н., Аріель, Ізраїль
С. І. Дубінін, д.м.н. проф., Полтава, Україна
Д. В. Дубина, д.б.н., проф., Київ, Україна
С. Я. Кондратюк, д.б.н., проф., Київ, Україна
О. В. Лукаш, д.б.н., проф., Чернігів, Україна
Л. Г. Любінська, д.б.н., проф., Кам'янець-Подільський, Україна
В. В. Никифоров, д.б.н., проф., Кременчук, Україна
В. М. Писаренко, д.с.-г.н., проф., Полтава, Україна
О. В. Севериновська, д.б.н., проф., Дніпро, Україна
Л. П. Харченко, д.б.н., проф., Полтава, Україна
Л. М. Фельбаба-Клушина, д.б.н., проф., Ужгород, Україна
Володимир Зав'ялов, д.м.н., проф., Турку, Фінляндія

Адреса редакції:

кафедра ботаніки, екології та методики навчання біології,
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка,
вул. Остроградського, 2, Полтава, 36003, Україна

e-mail: orlovskiy886@gmail.com

*Друкується за рішенням ученої ради Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка (протокол № 4 від 24 листопада 2022 року)*

БІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ І ТВАРИН

<i>Дубінін Д. С., Шепітько В. І., Дубінін С. І., Стецук Є. В., Борута Н. В., Вільхова О. В., Улановська-Циба Н.А.</i> АНАЛІЗ БУДОВИ ВНУТРІШНЬОПЕЧІНКОВИХ ЖОВЧНИХ ШЛЯХІВ ССАВЦІВ ЗІ ЗМІШАНИМ ТИПОМ ХАРЧУВАННЯ	129
<i>Пальчик О. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБ'ЄДНАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ НАДКЛАСУ РИБИ (PISCES) У СОЦІАЛЬНІ ГРУПИ	136

ІСТОРІЯ НАУКИ

<i>Самородов В. М., Шиян О. О., Кузьменко Н. В.</i> ПОЛТАВЩИНА ПАМ'ЯТАЄ І ВШАНОВУЄ НАТУРАЛІСТА ДМИТРА ІВАШИНА (1912-1992).....	146
--	-----

РЕЦЕНЗІЇ

<i>Клепець О. В.</i> ПО СЛІДАХ ЖИТТЯ І НАУКОВОЇ СПАДЩИНИ СЕРГІЯ ІЛЛІЧЕВСЬКОГО	148
ДАНІ ПРО АВТОРІВ	152
ВИМОГИ ДО АВТОРІВ	154

ІСТОРІЯ НАУКИ

ПОЛТАВЩИНА ПАМ'ЯТАЄ І ВШАНОВУЄ НАТУРАЛІСТА ДМИТРА ІВАШИНА (1912-1992)

Назавжди в ботанічний літопис України вкарбоване ім'я нашого земляка видатного ботаніка і ресурсознавця Дмитра Сергійовича Івашина (1912-1992). У 2022 році виповнюється 110 років від дня народження цього науковця. Ініціативною групою в особах голови Полтавського відділення Українського ботанічного товариства та науковців Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського було підготовлено та проведено цикл заходів з вшанування пам'яті славного земляка. До відзначення ювілею Дмитра Івашина також доєдналися співробітники бібліотек, вчителі, краєзнавці.

Так, 11 листопада 2022 року в приміщенні читальної зали відділу документів з природничих та аграрних наук Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки (ПОУНБ) імені І. П. Котляревського було проведено захід «Дмитро Івашин: знавець скарбів рослинних». Модератором заходу виступив голова Полтавського відділення Українського ботанічного товариства Віктор Самородов, який був особисто знайомий з Дмитром Івашином. З основними етапами його життєвого шляху та науковою спадщиною присутніх познайомили Світлана Кигим, Наталія Кузьменко та Алла Павленко. Про продовження традицій екологічного виховання учнівської молоді, започатковані Дмитром Сергійовичем у Великобудисанській середній школі на Диканщині, розповіла Тетяна Біляєва. Спогадами про Дмитра Івашина та його родину поділилися доценти Віктор Закалюжний та Наталія Смоляр. Кожний із згаданих виступів передавав не тільки пошану й любов до Дмитра Сергійовича, а відкривав нову грань його образу.

Учасники заходу «Дмитро Івашин: Знавець скарбів рослинних»

До заходу надійшли вітальні листи від Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України (м. Київ) та Дослідної станції лікарських рослин ІАП НААН (с. Березоточа, Лубенський район, Полтавська область). На Дослідній станції ювіляр працював багато років, зробивши чимало цінного та значного для її розвитку, та загалом для генези лікарського рослинництва усієї України.

Увазі присутніх було запропоновано експрес-виставку, де експонувалися матеріали з наукового архіву: документи, фотовідбитки, праці та графічний матеріал про славного

земляка з фондів Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського. Співробітники бібліотеки представили виставку видань Дмитра Івашина з фонду головної книгозбірної області.

Продовженням вшанування пам'яті Дмитра Сергійовича стало засідання круглого столу у Великобудушанській загальноосвітній школі I-III ступенів Диканської селищної ради Полтавського району. У далекі 30-і роки XX століття Дмитро Івашин працював тут учителем біології та хімії, а в 1940-их навіть обіймав посаду директора. Про все це учасникам круглого столу розповіли вчителі Ярослава Городницька та Світлана Калашнік. Ведучи краєзнавчі пошуки, вони відкрили багато нового та цікавого з життя науковця на Диканщині. Про те, як нині тут примножують екологічні традиції, започатковані вченим, розповіли вчитель біології Тетяна Білявська та очільниця регіонального ландшафтного парку «Диканський» Ірина Черкаська. Їх доповнили та продемонстрували документальні матеріали науковці з Полтави співробітники Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського Олена Шиян та Наталія Кузьменко, а також голова Полтавського відділення Українського ботанічного товариства Віктор Самородов. Вони також подарували освітянам багато нової літератури з питань краєзнавства, історії, біології та агроєкології. Але головним подарунком став саджанець метасеквої гліптостробоївидної, який висадили учасники заходу на честь знаного українського ботаніка. Відтепер Метасеквоя Дмитра Івашина буде прикрашати подвір'я старовинної сільської школи на Полтавщині, нагадуючи про одного із звитяжців її колективу!

Учасники круглого столу під час посадки метасеквої гліптостробоївидної

Чільне місце у вшануванні пам'яті нашого земляка належить дописам науковців та краєзнавців на сторінках соціальних мереж. Також інформація про заходи була розміщена в часописах «Вечірня Полтава», «Вісті», «Трудова Слава». Особливої уваги заслуговує радіопередача Світлани Ісаєнко, присвячена Дмитру Івашину, на українському радіо «Лтава» (ефір від 20.11.2022).

Так, у дружній теплій атмосфері науковці, краєзнавці, педагоги, студенти та учні спільно вшанували видатного природодослідника, який стояв біля розбудови заповідної справи нашого краю та створення у 1992 році першого видання «Червоної книги Полтавщини». Проведені заходи довели, що ідеї та праці вченого нагальні для сучасників.

В. М. Самородов, О. О. Шиян, Н. В. Кузьменко